

فرهنگ سخنان رسول خدا (ص)

نگارشی نواز کتاب نهج الفصاحه

مولف: حامد رحمت کاشانی

www.ketab.ir

سرشناسه

عنوان و نام پدید آور

مشخصات نشر

مشخصات ظاهری

شابک

وضعیت فهرست نویسی

شماره کتابشناسی ملی

رحمت کاشانی، حامد ۱۳۶۰ -

فرهنگ سخنان رسول خدا (ص): نگارشی نو از کتاب نهج الفصاحه

تهران-موسسه فرهنگی هنری رابرتان فرهنگ

ص ۵۴۳

۹۷۸-۶۰۰-۹۵۰۵۲-۰-۳

تیرا

۳۷۷۸۲۲۴:

ناشر: انتشارات موسسه فرهنگی هنری رابرتان فرهنگ

فرهنگ سخنان حضرت رسول خدا (ص)

مؤلف: حامد رحمت کاشانی

تیراژ: ۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۳

شماره شابک: ۳-۰-۹۵۰۵۲-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۲۱۵,۰۰۰ ریال

آدرس: خیابان شهید قرنی کوی نوید بلاک ۱۶ تلشن: ۸۸۸۹۹۵۱۵

تقديم..... ۵	۲۰) اجاره و اجير (الاجارة والاجير) ۵۱
مقدمه..... ۱۷	۲۱) اجازه (الاذن)..... ۵۲
حديث چيست؟..... ۱۸	۲۲) احتكار (الاحتكار) ۵۲
اما اين كتاب..... ۲۰	۲۳) اخلاص (الاخلاص)..... ۵۳
۱) آب (الماء)..... ۲۵	۲۴) اخلاق (الخلق)..... ۵۴
۲) آبرو (العرض)..... ۲۶	۲۵) ادب (الادب)..... ۵۶
۳) آتش (النار)..... ۲۶	۲۶) اذان و مؤذن (الاذان و المؤذن)..... ۵۶
۴) آخر الزمان (آخر الزمان)..... ۲۷	۲۷) ارث (الارث)..... ۵۸
۵) آخرت (الآخرة)..... ۳۲	۲۸) ازدواج (النكاح)..... ۵۸
۶) آدم (آدم)..... ۳۲	۲۹) اسب (الخيـل)..... ۶۱
۷) آرامش (التأني)..... ۳۴	۳۰) استقامت (الاستقامة)..... ۶۱
۸) آرايش و زينت (الزينة)..... ۳۴	۳۱) اسراف (الاسراف)..... ۶۱
۹) آرزو (الأمل)..... ۳۵	۳۲) اسلام و حقوق مسلمانان (الاسلام و
۱۰) آزار (الأذى)..... ۳۶	حقوق المسلم)..... ۶۲
۱۱) آزمايش (البلاء)..... ۳۶	۳۳) اطعام كردن (الاطعام)..... ۷۰
۱۲) آزموندى (الحرص)..... ۴۰	۳۴) امامت و حكومت (الامامة
۱۳) آسايش (الراحة)..... ۴۱	والحكومة)..... ۷۲
۱۴) آشپزى (الطبخ)..... ۴۱	۳۵) امانت دارى (الامانة)..... ۷۵
۱۵) آفات (الآفات)..... ۴۲	۳۶) امت (الامة)..... ۷۷
۱۶) آفرينش (الخلق)..... ۴۲	۳۷) امر به معروف و نهى از منكر (الامر
۱۷) آمرزش (المغفرة)..... ۴۴	بالمعروف والنهى عن المنكر)..... ۷۹
۱۸) آموزش (التعليم و المعلم)..... ۴۸	۳۸) امنيت (الامن)..... ۸۱
۱۹) آواز (الغناء)..... ۵۰	۳۹) اميد (الرجاء)..... ۸۱

- ۴۰) انتظار (الانتظار) ۸۲
- ۴۱) انتقام (الانتقام) ۸۲
- ۴۲) اندرز و پند (الموعظة) ۸۲
- ۴۳) اندوہ (الحزن) ۸۳
- ۴۴) اندیشیدن (التفکر) ۸۴
- ۴۵) اتفاق (الاتفاق) ۸۵
- ۴۶) اولیاء خدا (اولیاء اللہ) ۸۵
- ۴۷) ایمان (الایمان) ۸۶
- ۴۸) بازار (السوق) ۸۹
- ۴۹) بازرگانی (التجارة) ۸۹
- ۵۰) بخشش و سخاوت (السخاء) ۹۱
- ۵۱) بخشودن (العفو) ۹۲
- ۵۲) بدبختی و خوشبختی (الشقاوة و السعادة) ۹۲
- ۵۳) بدعت (البدعة) ۹۴
- ۵۴) بدی (الشر) ۹۶
- ۵۵) برابری (المساواة و المواساة) ۹۷
- ۵۶) برادری (الاخوة) ۹۷
- ۵۷) بردباری و صبر (الحلم و الصبر) ۹۸
- ۵۸) برکت (البركة) ۱۰۱
- ۵۹) بزرگواری (الکرم) ۱۰۳
- ۶۰) بغض و نفرت (البغض) ۱۰۴
- ۶۱) بندہ و بندگی (العبد و العبودية) ۱۰۵
- ۶۲) بہشت (الجنة) ۱۰۷
- ۶۳) بی بندوباری (المذاء) ۱۱۱
- ۶۴) بیماری و شفا (المرض و الشفاء) ۱۱۱
- ۶۵) بینش و بصیرت (البصيرة) ۱۱۳
- ۶۶) پاداش (الاجر) ۱۱۳
- ۶۷) پارسائی و پرهیزگاری (التقوى و الورع) ۱۱۴
- ۶۸) پاکی (الطهارة) ۱۱۵
- ۶۹) پاکیزگی (النظافة) ۱۱۶
- ۷۰) پدر و مادر (الوالدين) ۱۱۶
- ۷۱) پرسش (السؤال) ۱۱۹
- ۷۲) پزشکی و پسرزکی (الطب و الطبابة) ۱۱۹
- ۷۳) پستی (اللوم و اللئيم) ۱۲۰
- ۷۴) پشیمانی (الندامة) ۱۲۰
- ۷۵) پناہ بردن (الاستعاذة) ۱۲۱
- ۷۶) پوشش و پوشیدنیہا (اللباس و السر) ۱۲۲
- ۷۷) پیامبران (الانبياء) ۱۲۳
- ۷۸) پروزی (الفتح) ۱۲۴
- ۷۹) پیمان و عہد (العہد) ۱۲۴
- ۸۰) تحقیر کرمان (التحقير) ۱۲۴
- ۸۱) ترازو (الميزان) ۱۲۵
- ۸۲) تربیت (التربية) ۱۲۶
- ۸۳) ترس (الخوف) ۱۲۶
- ۸۴) تسبیح (سبحان الله گفتن) (التسبيح) ۱۲۷
- ۸۵) تسلیت (التعزية) ۱۲۷
- ۸۶) تشیع جنازہ (التشييع) ۱۲۸
- ۸۷) تفتیش عقاید (التجسس) ۱۲۹
- ۸۸) تقیہ (التقية) ۱۲۹
- ۸۹) تکبر (الکبر) ۱۳۰

۹۰	تکلف (التكلف)	۱۳۱	۱۱۶	حسابرسی (الحساب و الميزان)	۱۶۱
۹۱	تکلیف (التکلیف)	۱۳۱	۱۱۷	حسد (لحسد)	۱۶۲
۹۲	تبلی (الکسل)	۱۳۲	۱۱۸	حسرت (الحسرة)	۱۶۳
۹۳	تنگ چشمی و بخل (البخل)	۱۳۲	۱۱۹	حسن و حسین علیه السلام (الحسن والحسين علیه السلام)	۱۶۳
۹۴	تنهایی (الوحدة)	۱۳۴	۱۲۰	حق و حقیقت (الحق والحقيقة)	۱۶۸
۹۵	توانایی (القدرة)	۱۳۴	۱۲۱	حقوق (الحقوق)	۱۶۹
۹۶	توانگری (الغنى)	۱۳۴	۱۲۲	حکمت (الحكمة)	۱۷۱
۹۷	تسویه و استغفار (التسوية والاستغفار)	۱۳۶	۱۲۳	حلال (الحلال)	۱۷۳
۹۸	توفیق (التوفيق)	۱۴۰	۱۲۴	حماقت (الحمق)	۱۷۳
۹۹	توکل (التوکل)	۱۴۰	۱۲۵	حياء (الحياء)	۱۷۴
۱۰۰	توهين کردن (الاهانة)	۱۴۲	۱۲۶	حيوان (الحيوان)	۱۷۵
۱۰۱	تهمت (التهمة)	۱۴۳	۱۲۷	خاموشی (الصمت)	۱۷۶
۱۰۲	تیراندازی (الرماية)	۱۴۳	۱۲۸	خاندان رسول خدا صلی الله علیه و آله (اهل بيت النبي صلی الله علیه و آله)	۱۷۷
۱۰۳	ثواب (الثواب)	۱۴۴	۱۲۹	خانواده (الأهل و العيال)	۱۸۲
۱۰۴	جادو (السحر)	۱۴۴	۱۳۰	خير (الخير)	۱۸۴
۱۰۵	جبر و اختيار (الجبر و التفويض)	۱۴۵	۱۳۱	خدا (الله)	۱۸۴
۱۰۶	جماعت (الفرقة و الجماعة)	۱۴۵	۱۳۲	خسيس (الخشيس)	۱۸۵
۱۰۷	جماع (الجماع)	۱۴۶	۱۳۳	خشم (الغضب)	۱۸۵
۱۰۸	جنگ و جهاد (الحرب و الجهاد)	۱۵۱	۱۳۴	خشنودی (الرضا)	۱۸۶
۱۰۹	جوانی (الشباب)	۱۵۶	۱۳۵	خشونت (العنف)	۱۸۸
۱۱۰	چاپلوسی (التملق)	۱۵۶	۱۳۶	خلاصی یافتن (النجاة)	۱۸۸
۱۱۱	چشم زخم (العين)	۱۵۶	۱۳۷	خنده (الضحك)	۱۹۰
۱۱۲	حج (الحج)	۱۵۷	۱۳۸	خواب (النوم)	۱۹۱
۱۱۳	حجamt کردن (الحجامة)	۱۵۸	۱۳۹	خواری (الذلة)	۱۹۳
۱۱۴	حد و تعزيز (الحدود)	۱۵۹	۱۴۰	خواستن (الارادة)	۱۹۴
۱۱۵	حرام و حلال (الحرام و الحلال)	۱۶۰			

- ۱۴۱ (خوبی کردن) (المعروف) ۱۹۵
 ۱۴۲ (خودپسندی) (العجب) ۱۹۶
 ۱۴۳ (خوردن) (الاكل) ۱۹۶
 ۱۴۴ (خورشید) (الشمس) ۱۹۹
 ۱۴۵ (خوشنویسی) (الخط) ۱۹۹
 ۱۴۶ (خوشی در زندگی) (الكفاف فی العیش) ۱۹۹
 ۱۴۷ (خویشاوندی) (الرَّحِم) ۲۰۰
 ۱۴۸ (خیاطی) (الخیاطة) ۲۰۰
 ۱۴۹ (خیانت) (الخیانة) ۲۰۰
 ۱۵۰ (خیر) (الخیر) ۲۰۲
 ۱۵۱ (دارایی) (المال) ۲۰۴
 ۱۵۲ (دارو) (الدواء) ۲۰۶
 ۱۵۳ (دانش) (العلم) ۲۰۷
 ۱۵۴ (داوری) (التقضاء) ۲۱۲
 ۱۵۵ (درخواست کردن) (المسألة) ۲۱۲
 ۱۵۶ (دروغ) (الكذب) ۲۱۳
 ۱۵۷ (دست) (اليد) ۲۱۴
 ۱۵۸ (دشمنی) (العداوة) ۲۱۵
 ۱۵۹ (دعا) (الدعاء) ۲۱۵
 ۱۶۰ (دعوت کردن) (الدعوة) ۲۱۷
 ۱۶۱ (دغلکاری) (الغش) ۲۱۸
 ۱۶۲ (دنیا) (الدنيا) ۲۱۸
 ۱۶۳ (دوزخ) (جهنم) ۲۱۹
 ۱۶۴ (دوست) (الصديق) ۲۲۲
 ۱۶۵ (دوستی) (المودة) ۲۲۲
 ۱۶۶ (دیدار و زیارت) (الزيارة) ۲۲۴
 ۱۶۷ (دینار و درهم) (الدینار) ۲۲۶
 ۱۶۸ (دین) (الدین) ۲۲۷
 ۱۶۹ (رازداری) (الکتمان) ۲۲۷
 ۱۷۰ (راستی) (الصدق) ۲۲۸
 ۱۷۱ (ربا) (الربا) ۲۲۸
 ۱۷۲ (رجب) (شهر رجب) ۲۲۹
 ۱۷۳ (رحمت) (الرحمة) ۲۲۹
 ۱۷۴ (رخصت) (الرخصة) ۲۳۰
 ۱۷۵ (رزمنده) (الغازی) ۲۳۰
 ۱۷۶ (رستگاری) (الفلاح) ۲۳۱
 ۱۷۷ (رسوایی) (الفضيحة) ۲۳۱
 ۱۷۸ (رسیدگی به امور مسلمانان) (الاهتمام بأمور المسلمين) ۲۳۱
 ۱۷۹ (رشوه) (الرشوة) ۲۳۲
 ۱۸۰ (رمضان) (رمضان) ۲۳۲
 ۱۸۱ (رنگ‌ها) (اللون) ۲۳۴
 ۱۸۲ (روح) (الروح) ۲۳۴
 ۱۸۳ (روزگار) (الدهر) ۲۳۴
 ۱۸۴ (روزها) (الأيام) ۲۳۵
 ۱۸۵ (روزه) (الصوم) ۲۳۶
 ۱۸۶ (روزی) (الرزق) ۲۳۸
 ۱۸۷ (روغن) (الدهن) ۲۳۹
 ۱۸۸ (رویا) (الرؤیا) ۲۳۹
 ۱۸۹ (رهسای از عذاب) (المنجیات و الموبقات) ۲۴۰
 ۱۹۰ (ریاست) (الریاسة) ۲۴۱
 ۱۹۱ (ریا و شهرت طلبی) (الریا

۲۷۹.....	سلطان (السلطان) ۲۱۷	۲۴۲.....	والسعة
۲۸۰.....	سلمان و ابوذر (سلمان و أبوذر) ۲۱۸	۲۴۵.....	زیان (اللَّسَان) ۱۹۲
۲۸۱.....	سنت (السنة) ۲۱۹	۲۴۷.....	زکات (الزكاة) ۱۹۳
۲۸۴.....	سنگدلی (القساوة) ۲۲۰	۲۵۰.....	زمین (الأرض) ۱۹۴
۲۸۵.....	سیری (الشیع) ۲۲۱	۲۵۱.....	زنا (الزنا) ۱۹۵
۲۸۵.....	شادمانی و شاد کردن (السرور) ۲۲۲	۲۵۲.....	زن (المرأة) ۱۹۶
۲۸۶.....	شام (العشاء) ۲۲۳	۲۵۸.....	زندگی (الحياة) ۱۹۷
۲۸۶.....	شاهد شدن (الشهادة فی القضاء) ۲۲۴	۲۵۸.....	زورگوی و ظلم (البغی) ۱۹۸
۲۸۷.....	شبهه (الشبهة) ۲۲۶	۲۶۰.....	زهد (بی رغبتی به دنیا) (الزهد) ۱۹۹
۲۸۸.....	شبهه شدن (التشبه) ۲۲۶	۲۶۱.....	زیبایی (الجمال) ۲۰۰
۲۸۸.....	شتاب زدگی (العجلة) ۲۲۷	۲۶۱.....	زیرکی (الفراصة) ۲۰۱
۲۸۹.....	شجاعت (الشجاعة) ۲۲۸	۲۶۲.....	ستگری (الظلم) ۲۰۲
۲۸۹.....	شراب (الخمير) ۲۲۹	۲۶۴.....	ستیزه جویی (الخصومة) ۲۰۳
۲۹۱.....	شرافت (الشرف) ۲۳۰	۲۶۴.....	سجده (السجدة) ۲۰۴
۲۹۲.....	شرک (الشرك) ۲۳۱	۲۶۶.....	سحر خیزی (السحور) ۲۰۵
۲۹۳.....	شریک (الشريك) ۲۳۲	۲۶۶.....	سخاوت (الجود) ۲۰۶
۲۹۴.....	شستن (الغسل) ۲۳۳	۲۰۷.....	سخن و حدیث (الحديث و الكلام) ۲۰۷
۲۹۴.....	شعبان (شعبان) ۲۳۴	۲۶۷.....	سختی (التمیمة) ۲۰۸
۲۹۵.....	شعر (الشعر) ۲۳۵	۲۷۱.....	سرزنش (الشتماتة) ۲۰۹
۲۹۵.....	شفاعت (الشفاعة) ۲۳۶	۲۷۲.....	سرگرمی و بازی (اللهو و اللعب) ۲۱۰
۲۹۶.....	شکر (الشكر) ۲۳۷	۲۷۳.....	سرور (المولى) ۲۱۱
۲۹۸.....	شکار (الصيد) ۲۳۸	۲۷۶.....	سفر (السفر) ۲۱۲
۲۹۸.....	شگفتی (العجب) ۲۳۹	۲۷۶.....	سقاییت (السقى) ۲۱۳
۲۹۸.....	شمشیر (السيف) ۲۴۰	۲۷۶.....	سکوت (الصمت) ۲۱۴
۲۹۸.....	شناخت (المعرفة) ۲۴۱	۲۷۷.....	سلامتی (الصحة) ۲۱۵
۳۰۱.....	شوخی (المزاح) ۲۴۲	۲۷۷.....	سلام کردن (السلام) ۲۱۶
۳۰۱.....	شهادت (الشهادة) ۲۴۳		

- ۲۴۴) شهرت (الشهرة) ۳۰۳
 ۲۴۵) شهوت (الشهوة) ۳۰۳
 ۲۴۶) شیرخواری (الرضاع) ۳۰۳
 ۲۴۷) شیطان (الشیطان) ۳۰۴
 ۲۴۸) شیعه (شیعه) ۳۰۷
 ۲۴۹) صبح (الصبح) ۳۰۹
 ۲۵۰) صبر (الصبر) ۳۱۱
 ۲۵۱) صحابه (الأصحاب) ۳۱۲
 ۲۵۲) صحیفه مؤمن (صحیفه المؤمن) ۳۱۷
 ۲۵۳) صدقه (الصدقة) ۳۱۷
 ۲۵۴) صلح (الصلح) ۳۱۹
 ۲۵۵) صلوات (الصلوة علی النبی ﷺ) ۳۲۰
 ۲۵۶) صله رحم (صلة الرحم) ۳۲۲
 ۲۵۷) ضرر (الضرر) ۳۲۶
 ۲۵۸) ضمانت و تضمین (الضمانة) ۳۲۶
 ۲۵۹) طلاق (الطلاق) ۳۲۷
 ۲۶۰) طلب خیر (الاستخارة) ۳۲۸
 ۲۶۱) طمع (الطمع) ۳۲۸
 ۲۶۲) عاقبت (العاقبة) ۳۲۹
 ۲۶۳) عاقبت (العاقبة) ۳۲۹
 ۲۶۴) عبادت و عید (العبادة و العید) ۳۲۹
 ۲۶۵) عبرت گرفتار (العبرة) ۳۳۱
 ۲۶۶) عجب (العجب) ۳۳۲
 ۲۶۷) عدالت (العدل) ۳۳۴
 ۲۶۸) عذاب (العذاب) ۳۳۵
 ۲۶۹) عزت (العزة) ۳۳۷
 ۲۷۰) غسل (الغسل) ۳۳۸
 ۲۷۱) عطر (الطيب) ۳۳۸
 ۲۷۲) عفت (العفة) ۳۳۹
 ۲۷۳) عقل (العقل) ۳۴۰
 ۲۷۴) علی ﷺ (علی ﷺ) ۳۴۱
 ۲۷۵) عمار (عمار) ۳۵۱
 ۲۷۶) عمر (العمر) ۳۵۲
 ۲۷۷) عورت (العورة) ۳۵۴
 ۲۷۸) عیادت (العیادة) ۳۵۴
 ۲۷۹) عیب (العیب) ۳۵۵
 ۲۸۰) غذا (الطعام) ۳۵۶
 ۲۸۱) غرامت و ضرر (المغرم) ۳۵۹
 ۲۸۲) غریب (الغریب) ۳۵۹
 ۲۸۳) غضب (الغضب) ۳۵۹
 ۲۸۴) غضب (الغضب) ۳۶۰
 ۲۸۵) غفلت (الغفلة) ۳۶۲
 ۲۸۶) غفیله (الغفيلة) ۳۶۳
 ۲۸۷) غم و اندوه (الهم) ۳۶۳
 ۲۸۸) غنا و موسیقی (الغناء) ۳۶۴
 ۲۸۹) غنیمت شمردن (الاغتنام) ۳۶۵
 ۲۹۰) غیبت (الغیبة) ۳۶۶
 ۲۹۱) غیب گو (العراف) ۳۶۸
 ۲۹۲) غیرت (الغیرة) ۳۶۸
 ۲۹۳) فاطمه زهرا ﷺ (فاطمة الزهراء) ۳۶۸
 ۲۹۴) فتوا (الفتوى) ۳۷۳
 ۲۹۵) فحش (السباب) ۳۷۴
 ۲۹۶) فراغت (الفراغ) ۳۷۵

۴۰۶..... (۳۲۳) قهر کردن (الهجران)	۳۷۶..... (۲۹۷) فراموشی (النسیان)
۴۰۶..... (۳۲۴) قیامت (القیامة)	۳۷۶..... (۲۹۸) فرزند (الولد)
۴۰۷..... (۳۲۵) کار و عمل صالح (العمل)	۳۷۸..... (۲۹۹) فرشتگان (الملائكة)
۴۰۶..... (۳۲۶) کار کردن برای خانواده (خدمة)	۳۰۰..... (۳۰۰) فرق و مذاهب اسلامی (الفِرَق و المذاهب الإسلامية)
۴۰۹..... (۳۲۷) کار امروز به فردا افکندن (التسویف)	۳۷۹..... (۳۰۱) فرمانبری (الطاعة)
۴۱۰..... (۳۲۸) کسب و کار (الكسب)	۳۸۲..... (۳۰۲) فروتنی (التواضع)
۴۱۱..... (۳۲۹) کشاورزی (الزراعة)	۳۸۳..... (۳۰۳) فسق (الفسق)
۴۱۱..... (۳۳۰) کشتن (القتل)	۳۸۳..... (۳۰۴) فصاحت (الفصاحة)
۴۱۲..... (۳۳۱) کعبه (الکعبة)	۳۸۳..... (۳۰۵) فهم دین (التفقه فی الدین)
۴۱۳..... (۳۳۲) کفر و کفران (الکفر)	۳۸۴..... (۳۰۶) فضیلت و برتری (الفضل)
۴۱۵..... (۳۳۳) کمال (الکمال)	۳۸۵..... (۳۰۷) فقر (الفقر)
۴۱۵..... (۳۳۴) کم فروشی (المطفف)	۳۹۰..... (۳۰۸) فقه (الفقه)
۴۱۵..... (۳۳۵) کوشش (السعی)	۳۹۱..... (۳۰۹) فکر (الفکر)
۴۱۵..... (۳۳۶) کهنسال (الهرم)	۳۹۲..... (۳۱۰) قبر (القبر)
۴۱۶..... (۳۳۷) کینه (الغل)	۳۹۴..... (۳۱۱) قحطی (القحط)
۴۱۶..... (۳۳۸) گرسنگی (الجوع)	۳۹۴..... (۳۱۲) قدر و منزلت (المنزلة)
۴۱۸..... (۳۳۹) گریه (البكاء)	۳۹۶..... (۳۱۳) قرائت قرآن (قراءة القرآن)
۴۲۰..... (۳۴۰) گشایش (الفرج)	۳۹۷..... (۳۱۴) قرآن (القرآن)
۴۲۰..... (۳۴۱) گمان (الظن)	۴۰۱..... (۳۱۵) قرض دادن (الإقراض)
۴۲۱..... (۳۴۲) گمراهی (الضلالة)	۴۰۱..... (۳۱۶) قسم (الحلف)
۴۲۱..... (۳۴۳) گمشده (الضالة)	۴۰۲..... (۳۱۷) قصاص (القصاص)
۴۲۱..... (۳۴۴) گناه (الذنب)	۴۰۲..... (۳۱۸) قضا و قدر (القضاء)
۴۲۴..... (۳۴۵) گوسفند (الغنم)	۴۰۳..... (۳۱۹) قلب (القلب)
۴۲۴..... (۳۴۶) گوش (الأذن)	۴۰۴..... (۳۲۰) قناعت (القناعة)
۴۲۵..... (۳۴۷) گوشت (اللحم)	۴۰۵..... (۳۲۱) قوم (القوم)
	۴۰۶..... (۳۲۲) قوی (القوی)

- ۴۴۹..... مسکن (المسکن) ۳۷۳
 ۴۴۹..... مسلمان (المسلم) ۳۷۴
 ۴۵۰..... مسواک زدن (السواک) ۳۷۵
 ۴۵۲..... مشورت (المشاورة) ۳۷۶
 ۴۵۲..... مصیبت (المصيبة) ۳۷۷
 ۴۵۴..... معاد (المعاد) ۳۷۸
 ۴۵۴..... معاشرت (المعاشرة) ۳۷۹
 ۴۵۴..... معاویه (معاویة) ۳۸۰
 ۴۵۵..... مقربان (المقربون) ۳۸۱
 ۴۵۵..... ملالت (الضجر) ۳۸۲
 ۴۵۶..... مناعت طبع (كَرَاهَةُ الْمَسْأَلَةِ) ۳۸۳
 ۴۵۶..... مو (الشعر) ۳۸۴
 ۴۵۷..... موحد و توحید (الموحد) ۳۸۵
 ۴۵۷..... مومن (المؤمن) ۳۸۶
 ۴۶۰..... مهدی موعود (المهدی) ۳۸۷
 ۴۶۲..... مهربانی (الرحم) ۳۸۸
 ۴۶۳..... مهریه (الصداق) ۳۸۹
 ۴۶۳..... میانبروی (الاقتصاد) ۳۹۰
 ۴۶۵..... میهمان (الضيف) ۳۹۱
 ۴۶۶..... نابودی (الهلاک) ۳۹۲
 ۴۶۷..... ناتوان (الضعیف) ۳۹۳
 ۴۶۸..... ناخن (الظفر) ۳۹۴
 ۴۶۸..... نادان (السفيه) ۳۹۵
 ۴۶۹..... نافله (التوافل) ۳۹۶
 ۴۷۰..... نام (الإسم) ۳۹۷
 ۴۷۰..... نامه نگاری (المکاتبة) ۳۹۸
 ۴۷۰..... نامه رسانی (تبلیغ الرسالة) ۳۹۹
 ۴۲۶..... گوشه گیری (العزلة) ۳۴۸
 ۴۲۶..... گـیـاهاـن دارویی (الحرمل و الکندر) ۳۴۹
 ۴۲۶..... لجاجت (اللجاجة) ۳۵۰
 ۴۲۶..... لعنت (اللعن) ۳۵۱
 ۴۲۸..... لقاء (اللقاء) ۳۵۲
 ۴۲۸..... لقمان (لقمان) ۳۵۳
 ۴۲۸..... لواط (اللواط) ۳۵۴
 ۴۲۹..... ماعون (الماعون) ۳۵۵
 ۴۲۹..... مبارزه (الجهاد) ۳۵۶
 ۴۳۰..... مجادله (الجدال) ۳۵۷
 ۴۳۰..... مجازات (العقوبة) ۳۵۸
 ۴۳۱..... مجلس (المجلس) ۳۵۹
 ۴۳۲..... محاسبه نفس (محاسبة النفس) ۳۶۰
 ۴۳۳..... محاسن (اللمحة) ۳۶۱
 ۴۳۴..... محبت (المحبة) ۳۶۲
 ۴۳۷..... مدارا کردن (المداراة) ۳۶۳
 ۴۳۸..... مدح و ستایش (المدح) ۳۶۴
 ۴۳۸..... مدح اهل بیت (مدح اهل البيت علیهم السلام) ۳۶۵
 ۴۳۸..... مردان (الرجال) ۳۶۶
 ۴۳۹..... مردانگی و انسانیت (المروءة) ۳۶۷
 ۴۴۰..... مردم (الناس) ۳۶۸
 ۴۴۳..... مرگ (الموت) ۳۶۹
 ۴۴۵..... مسئولیت (المسؤولية) ۳۷۰
 ۴۴۶..... مستی (السكر) ۳۷۱
 ۴۴۶..... مسجد (المسجد) ۳۷۲

۴۹۵..... نیکی (الحسنة) (۴۲۲)	۴۷۱..... نان (الخبز) (۴۰۰)
۴۹۵..... وام و ذین (الدین) (۴۲۳)	۴۷۱..... نبوت (النبوة) (۴۰۱)
۴۹۵..... وصیت (الوصية) (۴۲۴)	۴۷۳..... نجوا (التجوى) (۴۰۲)
۴۹۷..... وصیت واجب (الوصية الواجبة) (۴۲۵)	۴۷۳..... نرمی و نرمخویی (الرفق) (۴۰۳)
۴۹۸..... وضو (الوضوء) (۴۲۶)	۴۷۴..... نزدیکی و تقرب (التقرب) (۴۰۴)
۵۰۰..... وعده (الوعد) (۴۲۷)	۴۷۵..... نشانه‌ها (العلام) (۴۰۵)
۴۲۸..... ولایت و حکومت (الولاية والحكومة)	۴۷۹..... نصیحت و خیرخواهی (النصيحة) (۴۰۶)
۵۰۰.....	۴۸۰..... نعمت (النعمه) (۴۰۷)
۵۰۲..... ولیمه (الوليمة) (۴۲۹)	۴۸۰..... نفرین (الدعوة) (۴۰۸)
۵۰۳..... هجرت (الهجرة) (۴۳۰)	۴۸۰..... نفاق (التفاق) (۴۰۹)
۵۰۳..... هدیه (الهديّة) (۴۳۱)	۴۸۴..... نفس (النفس) (۴۱۰)
۵۰۳..... هم دردی (التعزية) (۴۳۲)	۴۸۴..... نگاه کردن (النظر) (۴۱۱)
۵۰۴..... همسایه (الجار) (۴۳۳)	۴۸۵..... نماز (الصلاة) (۴۱۲)
۵۰۵..... همشینی (المجالسة) (۴۳۴)	۴۸۷..... نماز شب (صلاة الليل) (۴۱۳)
۵۰۵..... هوس (الهوى) (۴۳۵)	۴۱۴..... نور اهل بیت (نور أهل بيت)
۵۰۶..... یاد خدا (ذكر الله) (۴۳۶)	۴۸۹..... النبی (ﷺ) (۴۱۵)
۵۰۷..... یاد مرگ (ذكر الموت) (۴۳۷)	۴۹۲..... نوشیدن (الشرب) (۴۱۶)
۵۰۸..... یاری (العون) (۴۳۸)	۴۹۲..... نومیدی (اليأس) (۴۱۷)
۵۱۰..... یتیم (اليتيم) (۴۳۹)	۴۹۳..... نیاز (الحاجة) (۴۱۸)
۵۱۰..... یقین (اليقين) (۴۴۰)	۴۹۳..... نیت (النية) (۴۱۹)
۵۱۲..... یگانگی خدا (التوحيد) (۴۴۱)	۴۹۴..... نیرنگ (الخدعة) (۴۲۰)
۵۱۳..... یهود (اليهود) (۴۴۲)	۴۹۴..... نیکان (الأبدال) (۴۲۱)
۵۱۵..... فهرست منابع و مآخذ	۴۹۵..... نیکوکاری (البر) (۴۲۲)

www.ketab.ir

هو العلی الاعلی

خداوند متعال که نعمتش بی حد است و لطفش سرمد، اراده فرمود، تا صفت خالقیتش بروز و ظهور کند تا به مقتضای حکمت و مرحمتش، انسان کامل که کمال و علت وجود عالم کون است، پا به عرصه‌ی وجود گذارد. این انسان کامل که به زبان شرع همان حقیقت نورانی چهارده معصوم علیهم‌السلام است، هم علت خلقت است و هم ولی نعمت ماسوا؛ و تمام موهبات و فیوضات که به همه‌ی عوالم از ناسوت تا لاهوت، خاکیان و فرشتگان و... می‌رسد و بستر تکامل آنها فراهم می‌شود، به واسطه‌ی آنها می‌رسد، و عالم در بستر وجودی آنها پرورش می‌یابد، از این روست که «أنا و علی أبوا هذه الأمة» و «فاطمة أم آبیها».

این چهارده نور پاک بسان پدر و مادری به غایت کامل، بستر تکامل فرزندان خویش را فراهم آورده‌اند.

«حالاکه روشن شد هدف حرکت وجودی و ایجادی، انسان کامل است، بسیاری از عبارات مهم روایی و اعتقادی ما روشن می‌گردد. مثلاً باغبانی به امید برداشت میوه‌ای، نهالی را می‌کارد و آن را آبیاری و مراقبت می‌نماید، وقتی نهال به کمال رسید، و درختی بارآور شد، میوه‌اش به درخت می‌گوید: تو طفیل وجود من هستی، تا به اینجا رسیده‌ای. زیرا اگر باغبان به امید من نبود و انتظار مرا نمی‌داشت، تو را نمی‌کاشت، اگر به تو آب داد، برای من بود، اگر مراقبت شدی، برای حفظ جان من بود.»^۱ با این مثال و کلمات پیش از آن، بعضی از گزاره‌های روایی درباره‌ی اهل بیت روشن می‌شود:

«بیمنهم رزق الوری»

فقط به خاطر آنها به دیگران روزی می‌دهند.

«بکم ينزل الغيث»

فقط به خاطر شما باران می‌بارد.

«بکم فتح الله و بکم یختم»

خداوند به خاطر شما آغاز فرمود و فقط برای شما به پایان می‌برد.

«انا صنائع ربنا و الناس بعد ضنائع لنا»^۱

ما دست پروردگان خدائیم و مردم همگی برای ما پرورش یافتگان ما

هستند.

این چهارده نور پاک و سرسلسله‌ی ایشان، رسول اعظم ﷺ اگر چه تمام نعم الهی را بر بشر ارزانی داشته‌اند. اما به خودی خود هیچ نداشته‌اند، بلکه تماماً لطف حضرت حق بر آنها و بر ماست، بر آنهاست زیرا آن‌ها را قبل از خلقت مخلوقات آفرید و در قرب خویش جای و مکانت داد و بر ماست زیرا بر ما منت گذاشت و آنها را از اعلیٰ علیین و عرش به این عالم و فرش آورد، تا دست ما را بگیرند و بالا ببرند، ما از این قرآنهای ناطق فرا بگیریم و بالا برویم. «اقرأ وارق»^۲ و اما بعد از این توضیحات، ما باید چگونه به شناخت این قرآن‌های ناطق و عمل به دستور ایشان و پیروی از فرمایشاتشان موفق شویم؟ پر واضح است، که یکی از مهمترین راهها، خواندن، شنیدن و تحقیق راجع به احادیث آنها می‌باشد.

حدیث چیست؟

حدیث گفتار، رفتار و تقریر (تأیید) معصوم است و مخالفت با آن در صورتی که حجت بودن^۳

آن محرز شده باشد، انسان را از جرگه‌ی مسلمانان خارج می‌سازد.

۱- این عبارات اگر جمع شود، چندین جلد می‌گردد. به زیارت جلیل القدر جامعه کبیره و شروح آن از جمله به کتاب «ادب فنای مفریان» اثر آیت الله جوادی املی آیده الله رجوع فرمایید و برای جمله‌ی آخر متن رک: نامه‌ی ۲۸ نهج البلاغه.

۲- «اقرأ وارق» یعنی بخوان و به درجات بالاتر برو. رک: الجامع للشرایع ص ۶۳۵ و برای تأیید گفته‌ی ما به تفسیر آیه‌ی «قل تعالوا اتل ما حرم ربکم علیکم» آیه ۱۵۱ سوره‌ی انعام و توضیحات آیت الله جوادی در «ادب فنای مفریان» ج ۱ ص ۲۰۸ مراجعه فرمایید.

۳- علم درایه متکفل صحت، حسن، ضعف و... حدیث است. علم رجال متکفل بررسی عدالت، وثاقت، کذاب، ضعیف بودن و... راوی حدیث است و علم فقه الحدیث متکفل مفاهیم دلالتی و برداشت صحیح و تفسیر درست از متن حدیث می‌باشد.

قرآن کریم راجع به احادیث معصومین به خصوص پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله اطمینان خاطر داده است که این بزرگان در برداشت، حفظ و نگهداری و بیان وحی و معارف دچار هیچ خطا، اشتباه و ضعف و نسیانی نمی‌گردند.^۱

ما طبق آیات قرآن معتقدیم که سخنان رسول خدا صلی الله علیه و آله همگی وحی بوده‌اند. یعنی یا وحی قرآنی بوده‌اند که الفاظ و مفاهیم همه از خداوند است یا وحی بیانی^۲ بوده‌اند که الفاظ از رسول خدا صلی الله علیه و آله و مفاهیم از جانب خداوند می‌باشد، و این نوع دوم برای توضیح و تبیین وحی قرآنی و ساختن اعتقاد درست برای مسلمانان بوده است؛ همان‌گونه که قرآن کریم می‌فرماید:

«ما ينطق عن الهوى إله هو إلاّ وحىّ يوحي»

«رسول خدا صلی الله علیه و آله هرگز از روی میل و هوای خود چیزی نمی‌گوید، بلکه گفتار او فقط و فقط وحی از جانب خداست.»

چیزی که از این جالب‌تر است، این است که بدن و حرکات و رفتار معصومین نیز موجب هدایت و دارای آثار و برکات است.

مثلاً همه می‌دانیم که رسول خدا صلی الله علیه و آله بدن مطهرش همواره بسوی خوش داشت و اگر از کوچده‌ای گذر می‌فرمود، تا چند روز هر که از آن جا گذر می‌کرد، می‌فهمید دردانه‌ی خلقت از آن جا عبور فرموده است.^۳

از این جالب‌تر این است که حتی نام این بزرگان دارای اثر و برکت است و معجونی شفا بخش می‌باشد.

امام مذهب حنبلیه و طرفدار معاویه، احمد بن حنبل^۴ در مورد نامهایی که در سند حدیث «سلسلة الذهب»^۵ آمده است، می‌گوید: «لو قرئ هذا الاسناد علی مجنون لبرأ»^۶ او می‌گفت: «اگر این نامها بر دیوانه‌ای خوانده شود، او شفا می‌یابد».

۱- به آیات ۳، ۴، ۱۷ و ۱۱ سوره‌ی نجم رجوع کنید.

۲- برای توضیح راجع به وحی بیانی رک: «سقیفه» علامه عسکری حفظ الله

۳- به کتاب سنن الترمذی علامه طباطبایی رحمه الله علیه و ترجمه‌ی این فقیر رجوع کنید. همین طور به مدخل ۲۷۴ کتاب حاضر حدیث ۱۹ و پاورقی آن رجوع فرمایید.

۴- در بعضی از روایات نام ابوزرعه رازی استاد بخاری، ابوحاتم رازی یا ابوصلت هروی نیز آمده است.

۵- حدیثی است از امام رضا علیه السلام که در آن فرمود: شنیدم از پدرم موسی بن جعفر از جعفر بن محمد از محمد بن علی از علی بن الحسین از حسین بن علی از امیر المؤمنین از رسول خدا صلی الله علیه و آله: کلمة لا اله الا الله حصنی...

۶ و ۷- سخن ابن ماجه ج ۱ ص ۲۵، حاشیه ابن قیم ج ۱۲ ص ۲۹۴، خصال صدوق، امالی مفید ص ۲۷۵، عیون اخبار الرضا ج ۲ ص ۲۰۵، تاریخ اصفهان ج ۱ ص ۱۳۸ (ابونعیم اصفهانی)، بحار الانوار ج ۱۰ ص ۳۶۷، امالی طوسی ص ۴۴۸ و...

ابو حاتم رازی نیز که از استوانه‌های علم رجال و حدیث و تفسیر اهل سنت است می‌گوید: من در شام کسی را که بیماری صرع داشت، با خواندن این نامه‌ها که در سند حدیث «سلسلة الذهب» آمده است، بیماریش را برطرف ساختم.^۱

من شفابخشی نام اهل بیت را از دو امام اهل سنت نقل کردم، تا بدانی که:

خوش‌تر آن باشد که سر دلبران گفته آید در حدیث دیگران

حال که دانستیم سخن، رفتار و حتی نام معصومین، الهی است، آیا رسیدن به سعادت و صراط مستقیم، فهم معارف و اعتقادات و شناخت دین جز از حدیث معصومین قابل دسترسی است؟^۲ پس از صحبت درباره‌ی عظمت حدیث به فرمایش امیرمؤمنان ﷺ توجه کنید، آن جا که می‌فرماید:

«فَتَأْسُ بْنُهِكَ الْأَطِيبُ الْأَطْهَرُ ﷺ فَإِنْ فِيهِ أَسْوَةٌ لِمَنْ تَأْسَى وَ عَزَاءٌ لِمَنْ تَعَزَّى وَ أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ الْمُتَأَسِّي بِنَبِيِّهِ وَ الْمُقْتَصِّ لِأَثَرِهِ»^۳

«پس به پیامبر پاک و مطهر که گفتار و رفتارش برای کسی که می‌خواهد، الگویی نمونه است و مایه‌ی فخر و بزرگی می‌باشد، اقتدا کن. [و بدان] محبوب‌ترین بنده نزد خداوند، کسی است که از رسول خدا ﷺ پیروی کند و کلام بر جایگاه قدم او نهد.»

این فرمایش علی ﷺ منبعث از کلام خداوند است که می‌فرماید:

«قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ»^۴

«ای پیامبرگو اگر خداوند را دوست دارید، باید از من (رسول خدا ﷺ) پیروی کنید تا خداوند شما را دوست بدارد و گناهانتان را ببامزد.»

اما این کتاب

ماجرای این کتاب از این قرار است که ناشر محترم جناب آقای هادی از حقیر خواستند کتاب «نهج الفصاحه» که مجموعه‌ای از سخنان رسول خداست، را ترجمه نمایم، اما وقتی کار شروع

از همه کامل‌تر به صحیفه الرضا ص ۵ به بعد رجوع شود. ۱- به پاورقی صفحه قبل شماره ۷ رجوع شود.

۲- سخن درباره‌ی تاریخ حدیث، تدوین و نگارش آن، فاجعه‌ی منع کتابت آن و شناخت احادیث صحیح و جعلی مجالی دیگر باید. رک: من تاریخ الحدیث علامه عسکری، منع تدوین الحدیث سیدعلی شهرستانی، تدوین السنة الشریفه سید محمدرضا حسینی جلالی و دانش درایة الحدیث اثر مرحوم شانه چی و کتاب درایة الحدیث آیت الله سبحانی و...

۳- سوره آل عمران آیه ۳۱.

۴- نهج البلاغه خطبه ۱۶۰.

شد با تعجب دیدم، روایات این کتاب غالباً از منابع اهل سنت أخذ گردیده و روایاتی که با اعتقاد شیعه ناسازگار است و حتی برخی از علمای اهل سنت نیز بر جعلی بودن آن تصریح کرده‌اند، در آن وارد شده است.^۱

ناگفته نماند، آن کتاب مستطاب را جناب استاد مرحوم ابوالقاسم پاینده در حدود شصت سال پیش به رشته‌ی تحریر درآورده‌اند و چون منابع اهل سنت فقط از رسول خدا ﷺ روایت کرده‌اند و منابع شیعی از چهارده معصوم، بنابراین با توجه به این که هدف ایشان تألیف کتابی از سخنان رسول خدا ﷺ بوده است، از این رو غالب روایات کتاب از منابع اهل سنت أخذ شده و آن کتاب را به نظر حقیر نمی‌توان یک کتاب شیعی نامید.^۲

بنابراین نگارنده‌ی این سطور ترجمه‌ی مجدد «نهج الفصاحه» را نیز دریافت و پیشنهاد نمود که کتاب حاضر از نو مجدداً تألیف گردد. کار تألیف «فرهنگ سخنان رسول خدا ﷺ» ابتدا به زبان عربی و نام «الذریعة الی کلمات صاحب الشریعة» آغاز شد و برای نگارش آن ۴۴۲ موضوع را به عنوان مدخل در نظر گرفتیم و ذیل هر موضوع احادیثی از رسول خدا ﷺ را درج نمودیم. انتخاب احادیث اکثر مدخلها به این گونه بود که از میان ۱۹۷۰۰۰ حدیث منسوب به پیامبر در کتب مختلف که قطعاً بسیاری از آنها تکراری بود را پایه قرار دادیم، سپس حدود ۳۰۰۰ حدیث، از منابع شیعی آن را که از لحاظ سند و دلالت وضع بهتری داشتند برگزیدیم؛ و از میان آنها برای غالب مدخلها روایاتی را انتخاب نمودیم و برای جلوگیری از اطناب برای هر حدیث فقط یکی از منابع آن حدیث که معمولاً از بقیه‌ی منابع ارزش بیشتری داشت را ذکر کردیم.

بیش از چهار صد مدخل کتاب بدین گونه و برای عموم خوانندگان تألیف گردید، ولی چون این کتاب دارای مدخلهایی است که به مبانی اعتقادی یا مسائل اختلافی بین مذاهب اسلامی اشاره دارد، آن مدخلها مخصوصاً پاورقیهای آن به صورت تحقیقی و پژوهشی نوشته شد. مثلاً مدخلی که در آن حدیث غدیر ذکر شده است، مستند به بیش از یکصد منبع گردید و اسامی

۱- مانند حدیثی که در آن جمله‌ی «کتاب الله و سنتی» به جای «کتاب الله و عترتی» وارد شده، به مدخل ۱۲۸ همین کتاب که راجع به اهل بیت است و به حدیث ثقلین و پاورقی آن رجوع نمایید.

۲- گفتمنی است که به یاد داریم: «الفضل لمن سبق» و حفظ احترام برای این نویسنده‌ی توانای والا مقام و استاد ضروری است ولی باید، نقد علمی را بپذیریم و در ضمن از مترجمان بزرگواری که بعدها، «نهج الفصاحه» را ترجمه نمودند و در صدد اصلاح بر نیامدند، بسیار متعجبیم.

دانشمندان سنی که معترف به صحت و تواتر آن گردیده‌اند، در پاورقی حدیث درج شد. نمونه‌ی دیگری دو مدخل ۲۴۸ و ۲۷۴ است که یکی در مورد شیعه از زبان پیامبر و دیگری در مورد حضرت علی علیه السلام می‌باشد. در این دو مدخل با استفاده از منابع اهل سنت^۱ اعتقادات شیعه مطرح و اثبات شده و برای خسته نشدن خوانندگان عادی نکات پژوهشی به جای متن به پاورقی منتقل گردیده است.^۲

پس از نگارش متن عربی برای ترجمه‌ی کتاب، دویست مدخل ابتدایی به قلم دوست و همکار گرامی جناب حجة الاسلام و المسلمین حامد فاضلی ترجمه گردید و مدخل ۲۰۱ تا پایان کتاب را نیز خود حقیر ترجمه نمودم و سعی گردید در ترجمه‌ی روایاتی که دارای مفاهیم عمیق تری هستند، به کتبی که به شرح احادیث اختصاص دارد، رجوع شود تا خواننده‌ی محترم در پاورقی نظر فرزنانگان علم حدیث را نیز بداند.

حال که این کتاب به پایان رسید، نگارنده‌ی کم بضاعت این سطور عرض می‌کند. بیش از ده هزار جلد کتاب مورد بررسی قرار گرفت و از بیش از نهصد عنوان کتاب در نگارش متن عربی استفاده شد، تا خواننده‌ی محترم با طیب خاطر کتاب را مطالعه نماید، ولی با تمام وجود به ضعف علمی و ایمانی خود معترفم و از فرهیختگان این مرز و بوم اهدای عیوب کتاب و نقد آن را در نشریات تخصصی مسئلت می‌نمایم؛ و عرض می‌کنم منظور ما از این که این مرقومه را «فرهنگ سخنان رسول خدا ﷺ» نامیده‌ایم، این نیست که همگی روایات حضرت را استیعاب کرده‌ایم، چه این که اگر نگارنده فقط حدود دویست هزار روایتی را که یافته بود، پیرایش می‌نمود و تکراری‌ها را حذف می‌کرد، کتابی بالغ بر بیش از ۵۰۰ صفحه لازم بود، تا فقط متن عربی منتشر گردد و ناگزیر هم مولف از هدف دور می‌شد، هم خواننده‌ی پارسی زبان از آن محروم.

۱- زیرا باید بدانیم حتی دشمنان سرسخت امیر علیه السلام او را ستوده و تحسین کرده‌اند. رک: امام علی از دیدگاه خلفا شیخ استاد فقیه ایمانی. و این نکته ترجمه‌ی بخشی از کلام امام سجاد علیه السلام است که در زیارت امین الله می‌فرماید: «خداوند علی رغم این که برهنه‌های آشکاری برای برتری تو قرار داده بود، دشمنان تو را نیز وادار ساخت زبان به بازگویی فضائل و برتری تو بکشایند».

۲- همین طور مدخل ۳۸۷ و ۴۲۵ و ۲۹۳ و... از توفیقات خداوندی این بود که مدخل ۲۹۳ که موضوع آن حضرت زهرا علیه السلام بود، از قلم افتاد تا به عنوان آخرین قسمتهای متن کتاب در روز میلاد آن بانوی طاهره در ۱۴ تیر ۱۳۸۶ به متن افزوده شود و «خاتمه مسک» باشد. از این بانوی بزرگوار متسکرم و بدانید که، «فخر رازی در هر مسأله‌ای مبدأ تا معاد تشکیک نمود تا او را امام المشککین خوانده‌اند ولی در عصمت سیده زنان جهانیان فاطمه تسلیم محض بوده‌اند که آن جناب بلا مدافع معصومه بوده است و در عصمت و طهارتش جای هیچ تردیدی نیست.» رک «شرح: فض حکمة عصمتیة فی کلمة فاطمیة» ص ۱۵۷.

در پایان از آقای فاضلی برای ترجمه‌ی دو‌یست مدخل ابتدایی و یاری در تنظیم فهرست منابع پایان کتاب و خانم الهه کاشانی برای بازخوانی و ویرایش متن و جناب آقای هادی برای فراهم ساختن موقعیت انتشار و جناب آقای فیروزخانی برای تایپ و صفحه آرایی و آقای احمد موسوی برای بازیابی و حفظ متن تحقیقی کامپیوتری کمال امتنان و تشکر را دارم.

در پایان از همسر بزرگوارم که با صبر و فداکاری، غیبت‌های بیش از بیست ساعته‌ی حقیر در کنار خانواده برای تحقیق و نگارش این کتاب را تحمل فرمودند و همواره یار و یاور و مشوقم بوده‌اند، خاضعانه سپاسگزاری می‌نمایم.

حامد رحمت کاشانی

۱۴ تیر ۱۳۸۶

مصادف با ۲۰ جمادی الثانی ۱۴۲۸

میلاذ حضرت زهرا علیها السلام

www.ketab.ir